

AJANKOHTAISTA SUOMEKSI

2020-10-03

Programmanus

av Heidi Liekola

Moikka ja tervetuloa kuuntelemaan yläasteikäisille suunnattua UR:n ohjelmaa Ajankohtaista suomeksi. Minä olen Heidi Liekola ja tässä ohjelmassa käsittelemme seuraavia aiheita:

Yhä useampi kiipeilijä saavuttaa Mount Everestin huipun

Rasisminvastaisia protesteja ympäri maailmaa

Ja seiskaluokkalainen kertoo muutosta uuteen kaupunkiin

Yhä useampi kiipeilijä saavuttaa Mount Everestin huipun

Nepalissa sijaitseva maailman korkein vuori Mount Everest on vuorikiipeilijöiden suosiossa. Aiempaa parempien varusteiden, tarkempien sääennusteiden ja kaupallisten palvelupakettien turvin kaksi kolmesta kiipeilijästä saavuttaa nykyisin vuoren huipun. The Economist -lehden mukaan onnistuneiden huiputusten määrä onkin viime vuosikymmenellä kaksinkertaistunut. Liikaturismi aiheuttaa kuitenkin jäteongelmia ja tapaturmariskejä. Himalajan huipun on saavuttanut yli 5000 kiipeilijää. Tänä vuonna kiipeilykausi on peruttu koronan vuoksi.

huiputtaa
bestiga toppen av ett berg / luras
varusteet
utrustning
jäte
skräp, avfall
tapaturmariski
olycksrisk

Rasisminvastaisia protesteja ympäri maailmaa

Yhdysvalloista alkunsa saaneet poliisiväkivaltaa ja rasismia vastustavat mielenosoitukset ovat levinneet ympäri maailmaa. Mielenilmaukset ovat jatkumoa tilanteelle, jossa afroamerikkalainen George Floyd kuoli pidätystilanteessa toukokuussa.

Nicole Kavander on afroruotsalainen ruotsinsuomalainen, joka vaatii useiden muiden luovien alojen ammattilaisten kanssa tositoimia rasismia vastaan Ruotsissa.

Nicole Kavander

Se kirje on a Call for Change ja se nostaa esiin rakenteellinen rasismi ja syrjintä luovien alojen ammateissa. Tämä on yksi osa tuoda esiin Black lives matter -movement ja se on tärkeää, koska se ei koske vaan ihmisiä, jotka tapetaan Ruotsissa vaan se koskee myös afroruotsalaisia täällä. Esimerkiksi afroruotsalaiset saavat 36 prosenttia vähemmän palkkaa kuin heidän kollegansa.

Rasismi on noussut merkittäväksi teemaksi Yhdysvaltain presidentinvaalikampanjoissa. Nicole Kavander painottaa, että tietoja ja tekoja tarvitaan niin Ruotsissa kuin muissakin Pohjoismaissa.

poliisiväkivalta
polisväld
mielenosoitus
demonstration
jatkumo
fortsättning
pidätys
anhållande
luovat alat
 kreativa yrken/branscher
tositoimi
åtgärd
rakenteellinen rasismi
strukturell rasism
syrjintä
diskriminering
painottaa
betona
ottaa kantaa

Nicole Kavander

Mut et tarvi acceptera, että rasismia on koulussa ja mitä sun kaverit sanoo. Sen mitä itse voit tehdä, on ottaa kantaa, ja puhua asioista. Jos olet hiljaa, niin hyväksyt sen mikä tapahtuu.

ta ställning
hyväksyä
acceptera

Seiskaluokkalainen kertoo muutosta uuteen kaupunkiin

13 -vuotias ruotsinsuomalainen Elias Viitala on syntynyt ja kasvanut Tukholmassa. Viime keväänä hänen vanhempansa päättivät tehdä pitkäaikaisesta haaveesta totta ja muuttaa Pohjois-Ruotsiin. Elias aloitti yläasteen tänä syksynä Luulajassa.

Elias Viitala

Mä ajattelin niinku häh, miksi meidän pitäis muuttaa, että meillä on niin hyvä täällä Tukholmassa. Sitten mä sain tietää, että me muutettiin koska sukulaiset oli lähempänä ja me etsittiin rauhallisempaa paikkakuntaa.

Tää on mennyt hyvin, olen löytänyt uusia kavereita ja tämä uusi koti on hyvä.

Uusi jalkapallojoukkuekin löytyi helposti ja pienessä kaupungissa etäisyydet ovat lyhyemmät.

Elias Viitala

No mistä mä tykkään täällä on, että me asutaan niin lähellä keskustaa, että mä pääsen nopeasti, minne mä haluan pyörällä. Huonot puolet on tietysti, että kaikki vanhat kaverit ei oo enää täällä.

Muuton myötä perheeseen tulee myös uusi jäsen.

Elias Viitala

Äiti ja isä lupas että me saataisiin koiranpentu. Niin sitä odotan eniten.

muutto

flytt

haave

dröm, önskan

yläaste (yläkoulu)

högstadiet

sukulaiset

släktingar

rauhallinen

lugn

paikkakunta

ort

joukkue

lag

etäisyys

distans

lähellä

nära

hyvä / huono puoli

bra / dålig sida

(perheen)jäsen

(familje)medlem

koiranpentu

hundvalp

eniten

mest

Lopuksi Juha Tapion ja Ellinooran kappale *Hiljaisii heeroksii*:

Melankolisii

Viileenlämpösii

Hiljaisii heeroksii

Ja kun me lauletaan

Se laulu kohoaa

Korkeuksiin

Tässä kaikki tällä kertaa. Kuullaan taas!